

NIEUWSBRIEF

Jaargang 13, nummer 2, najaar 2010

In dit nummer o.a.

- De voorzitter aan het woord
- Grond als ruilmiddel
- Plattelandsvernieuwing is kansen verbinden
- Kansen voor agrarische ondernemers Eemland
- Groenfinanciering
- Agrarisch natuurbeheer in 2009-'10

DE VOORZITTER AAN HET WOORD

Het jaar 2010 is al weer een eind op weg. Het is te vroeg om de eindbalans op te maken, dan toch maar een tussenbalans. Het voorjaar was laat en koud. De grasgroei kwam langzaam op gang en de eerste snede was twee weken later en had niet de verwachte opbrengst die normaal zou zijn. Voor de weidevogels was het late maaien gunstig. Het broedseizoen begon op de gebruikelijke wijze half april en veel kuikens waren eind mei uit. Door het late voorjaar was er veel aanbod van percelen met lang gras dat weer goed was voor de opgroei van de jonge kuikens. Al met al een goed weidevogeljaar.

Voor de boer is het seizoen met ups en downs verder gegaan. De zomer was droog en het werd eind augustus te nat om nog makkelijk gras in te kuilen. Helaas zijn september en oktober ook veel te nat geweest. Voor de grasgroei en de oogst ervan een tegenvallend jaar. Ook voor de snijmaï's waren de groeiomstandigheden niet al te gunstig. Op dit moment moet de helft nog geoogst worden en dat zal niet altijd op de juiste wijze gaan. Je ziet de prijs van ruwvoer stijgen. Ook de prijs van krachtvoer stijgt. Gelukkig is de melkprijs in stijgende lijn om de gestegen kosten op te vangen. Maar per saldo blijft er weinig van over.

De conclusie van 2010 is dat met de klimaatverandering waaronder de stijging van temperatuur niet alles logisch uitpakt. De natuur kent zijn grillen en daar zal de boer altijd rekening mee moeten houden.

Bezuinigen.

Het nieuwe kabinet is aangetreden met een groot pakket aan bezuinigen. Ook natuur wordt niet ontzien. Ca 300 miljoen wordt er geschrapt. Hoe dit uitpakt voor het agrarisch natuurbeheer is niet te zeggen. Maar niet alleen direct op het programma natuur wordt bezuinigd. Ook het investeringsbudget landelijk gebied (ILG) zal ca 50 % verlaagd worden in 2012 en 2013. Uit dat budget worden vele projecten betaald en ook voor Eemland zal dit gevolgen gaan hebben.

Ons weidevogelplan kent een budget dat fors is toegenomen en dat zal onder druk komen door vermindering van het ILG budget. Het gebiedscoördinatieteam wil kwaliteit leveren en een bijdrage aan minimaal handhaven van het huidige bestand aan weidevogels. Feitelijk zeggen we dat met de gezamenlijke inzet een groei mogelijk is. Maar dan moet de inzet wel beloofd worden. We moeten laten zien dat iedereen zich dat bewust is en iedereen er alles aan doet om gunstige voorwaarden voor de weidevogels te scheppen. Dat is ook de reden dat een goede registratie van de omvang van weidevogels zeer belangrijk is. Op basis van het aantal gevonden nesten en de inzet van goed weidevogelbeheer laten we zien dat er resultaten zijn. Dat presteren is de basis voor continuïteit. Zeker in een tijd van bezuinigen.

Samen laten zien dat boeren en weidevogels in Eemland bij elkaar horen en dat moet zo blijven.

Projecten.

In deze nieuwsbrief lezen jullie dat A & E met veel zaken bezig is. Ons werkplan voor deze winter kent veel zaken. De grondgebruiksbank, duurzaam bodembeheer, ecologisch bermbeheer zijn naast de educatieprojecten onze speerpunten. Wij zijn druk bezig middelen te verwerven om professioneel inzet te kunnen plegen op deze projecten. Want het er even bij doen werkt niet. In een tijd van bezuinigen is dit een zeer lastig vraagstuk. Gelukkig ziet het er naar uit dat de implementatie grondgebruiksbank wel kan worden opgepakt. Voor ons als bestuur is dit een vernieuwing bij het verbeteren van de kwaliteit van het weidevogelbeheer. Maar ook de boer zal daar beter van worden. We zullen jullie op de hoogte houden van de verdere gang van zaken.

Voor de landbouw zit er nog veel aan te komen. Het gemeenschappelijke landbouw beleid (GLB) zal na 2013 op heel andere leest geschoeid worden. Het ministerie van EZLI, ja de nieuwe naam !!, is druk bezig met beleidsvoorbereiding. Dit beleid wordt op hoofdlijnen ingegeven van de

Europese Commissie. Dit beleid is nog in ontwikkeling maar spits zich toe op innovatie, natuurwaarden (High Nature Value) en actieve diensten, blauw en groen. Het bestuur houdt zich op de hoogte van die ontwikkelingen. We zien dat er verschillende pilots in de praktijk worden uitgevoerd. Het doel daarvan is leren van de praktijk, kijken wat in het beleid kan worden ingevuld en op welke wijze dat moet. Veel zal op gebiedsniveau tot stand komen. In mijn opinie zal dit verregaande gevolgen hebben voor de huidige wet en regelgeving bij landbouw en natuurbeheer. Het Eemland is een gebied met hoogwaardige melkveehouderij, maar ook met uitstekende weidevogelresultaten. Ook een gebied met veel invloed van de sterk verstedelijkte omgeving. Kortom alert zijn met alle ontwikkelingen en als we daar een bijdrage aan leveren zullen we dat zeker doen.

A & E leeft en is blij met de vele enthousiaste leden. Zonder die leden kunnen we bovenstaande zaken niet doen. Het vraagt ook een financiële bijdrage in de vorm van contributie en inzet van iedereen om de doelen van de vereniging te realiseren. Ik voel mij als een vis in het water om samen met jullie de komende jaren de kansen te grijpen voor een (be)leefbaar Eemland waar het goed toeven is en boeren een goede boterham verdienen.

Warmelt Swart Voorzitter A & E

GROND ALS RUILMIDDEL VOOR AGRARISCHE NATUUR IN EEMLAND EEN GOED IDEE

Een grondgebruikersbank is een goed middel om agrarisch natuurbeheer en het openstellen van klompenpaden in Eemland extra te stimuleren. De Wetenschapswinkel van Wageningen UR deed onderzoek naar 'grond als ruilmiddel voor agrarische natuur' op verzoek van onze vereniging. De voorzitter Warmelt Swart heeft het rapport op 29 september aangeboden aan gedeputeerde Bart Krol van de provincie Utrecht. Het rapport is te raadplegen via de website www.wetenschapswinkel.wur.nl onder projecten 2010.

Eemland is één van de beste weidevogelgebieden van Nederland en veel boeren doen aan agrarisch natuurbeheer. Wij zijn op zoek naar extra instrumenten voor het weidevogelbeheer en hebben het idee van een grondgebruikersbank ontwikkeld. Een grondgebruikersbank bemiddelt in het in pacht uitgeven van grond aan boeren. Boeren die veel aan agrarisch natuurbeheer doen, zware pakketten afsluiten of akkoord gaan met pakketten op strategische plekken, komen het eerst in aanmerking voor het pachten van de grond. Grondeigenaren dragen op die manier bij aan het realiseren van maatschappelijke doelen in Eemland. Zij ontvangen de normale pachtprijs.

Het idee van Ark & Eemland is volgens de onderzoekers uniek en kansrijk. Naast de hoogte van de vergoeding bleken boeren moeite te hebben met de bureaucratie rond agrarisch natuurbeheer. De mogelijkheid om extra grond te pachten vonden boeren echter een goed idee. De onderzoekers onderzochten ook vergelijkbare 'grondbank'-initiatieven in Nederland. Hieruit bleek dat het idee van Ark & Eemland nog niet eerder in de praktijk is gebracht.

Wageningen UR ging verder met het onderzoek en werkten mogelijke organisatie- en contractvormen uit. Ook benaderden ze grondeigenaren en een extra groep boeren in het gebied om het draagvlak voor een grondgebruikersbank te peilen. De onderzoekers geven aanbevelingen voor verdere uitwerking van de grondgebruikersbank. De komende maanden zal een kwartiermaker gesprekken aangaan met onder andere gemeenten om te bepalen wanneer welke percelen beschikbaar zouden komen.

Bart Pijnenburg
bestuurslid Ark & Eemland

PLATTELANDSVERNIEUWING IS KANSEN VERBINDEN

Al jaren spreken we over 'Plattelandsvernieuwing', maar wat bedoelen we hier nu concreet mee? Om aan te geven wat ik daar onder versta, kijk ik naar de geschiedenis van het platteland en van daaruit de lijn door naar de nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied. Welke kansen liggen er om het landelijk gebied aantrekkelijk én duurzaam in te richten en te beheren voor wonen, werken en (be)leven?

Vroeger had de landbouw een prominente plaats in de samenleving op het platteland. Het boek van Geert Mak, 'Hoe God verdween uit Jorwerd', geeft dit prima weer. In de jaren zeventig is door specialisatie, schaalvergroting en modernisering van de landbouw het aantal bedrijven fors afgenomen. Nog maar drie procent van de beroepsbevolking werkt in de landbouw en zo rond de tien procent in de gehele keten van toeleverende, verwerkende industrie en dienstverlening. Het gevolg is dat burgers steeds minder bekend zijn met de landbouw. Boeren hebben niet langer een prominente plaats in maatschappelijke organisaties zoals kerk, school en gemeentebestuur. Tegen deze achtergrond probeer ik inhoud te geven aan plattelandsvernieuwing.

De landbouw is fors in beweging en verandert in een snel tempo. In de eerste plaats door het autonome proces van modernisering en schaalvergroting. Daarnaast zorgt het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) met een terugtrekkende overheid voor meer marktwerking. En tenslotte verbreden steeds meer ondernemers hun landbouwbedrijf; de "multifunctionele landbouw" produceert behalve voedsel ook recreatie, zorg en streekcultuur.

Kenmerkend voor het platteland in Nederland is de overwegend kleinschalige structuur, met veel economische activiteiten. Het aantal landbouwbedrijven daalt. Hun plaats en soms ook hun gebouwen worden ingenomen door andere bedrijven en bewoners. Mensen trekken weer graag vanuit de stad naar het platteland om daar te genieten van rust, ruimte en groen. Plattelandsvernieuwing staat ook voor een andere kijk op voedsel produceren. Vanuit de vraag van de consument of een meer idealistisch gemotiveerde visie op dierenwelzijn en milieu.

In mijn optiek liggen er veel kansen om deze ontwikkelingen te verbinden. Bijvoorbeeld door verder te kijken dan alleen het huidige aanbod van producten en de verbrede vraag als

uitgangspunt nemen. Een ondernemer in de landbouw kan besluiten zich niet langer te beperken tot voedsel produceren en afzetten via de gangbare kanalen. Hij kan een scala aan mogelijkheden benutten om zich als ondernemer de markt op te zoeken. Zolang dat maar een bijdrage levert aan zijn inkomen. Ander werk er 'even bijdoen', zoals veel bedrijven eerder deden met nevenactiviteiten, biedt naar mijn mening geen perspectief. Klein beginnen? Ja, maar dit dan al snel professioneel opzetten met kwaliteit en kennis van zaken. Dit betekent dat het gezinsbedrijf uit meerdere medewerkers kan gaan bestaan. Of dat agrarische bedrijven gaan samenwerken om een voldoende hoogwaardig aanbod te kunnen genereren.

Een interessante vraag is met welke regelgeving zoals bijvoorbeeld in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid vanaf 2013 de overheid landbouwondernemers kan helpen hun rol te vervullen in het realiseren van maatschappelijke doelen in het landelijke gebied. Dan denk ik aan natuur en landschapsbeheer maar ook aan veiligheid en leefbaarheid op het platteland. De ontwikkeling van milieutechnologie en aanpassingen voor klimaatveranderingen bieden kansen: de 'biobased economy' voor het Nederlandse platteland.

Uitgangspunt moet zijn het gebied waarin gewerkt, gewoond en geleefd wordt. Dat gebied willen we (be)leefbaar houden, aantrekkelijk maar zeker duurzaam inrichten en beheren. Elk gebied biedt weer eigen kansen; een blauwdruk vanuit Den Haag of Brussel werkt daar niet bij. De ondernemer die innoveert en vasthoudt aan een heldere visie, heeft de toekomst. Voorbeelden te over: zo laat het netwerk Waardewerken zien wat plattelandsvernieuwing voor ondernemers kan betekenen. Aan de landbouwondernemer de uitdaging om marktgericht te vernieuwen.

Warmelt Swart

Wie is Warmelt Swart ?

Geboren als boerenzoon in Drenthe, getrouwd twee dochters en drie kleindochters. ik werk al 40 jaar bij LNV. 20 jaar bij de landbouwvoorlichtingsdienst in verschillende functies en sinds 1992 bij DLG als landbouw econoom. Ik houd mij bezig met de relatie landbouw en natuur waaronder landschap vanuit de economische invalshoek. Mijn taak is o.a. het berekenen van vergoedingen agrarisch natuurbeheer voor de Subsidieregeling Natuur en Landschap de SNL en probeer zo ecologie en economie te verbinden.

KANSEN VOOR AGRARISCHE ONDERNEMERS IN EEMLAND

Vanaf september worden agrarisch ondernemers in Eemland benaderd door Ad Schoutens, de nieuwe gebiedsmakelaar in de regio. Hij gaat er op uit om, in samspraak met de grondeigenaren, om te kijken welke kansen er voor de agrarische ondernemers en grondeigenaren liggen.

De gebiedsmakelaar helpt agrarisch ondernemers en andere grondgebruikers bij de uitwerking van plannen en ideeën. Hij kent de wegen naar de overheden, deskundigen en mogelijke partners. Misschien kan hij een project helpen opzetten of is er een subsidie mogelijk. Ook al zijn de plannen of ideeën nog niet heel concreet, zijn inzicht en contacten kunnen helpen om een nieuw perspectief te bieden voor de toekomst binnen het nationaal landschap.

Aan de slag

De heer Schoutens is bijvoorbeeld al in gesprek met een aantal agrarische ondernemers die met hun bedrijf in de knel zitten door woningbouw. Samen met hen zoekt hij naar een oplossing.

Daarnaast staat in het bijzonder het gebied rond de Eem op zijn agenda.

Hier liggen heel wat wensen op het vlak van natuur en water maar ook de boeren in het gebied willen vooruit. De gebiedsmakelaar

kijkt of er met de inzet van gronden van het Bureau Beheer Landbouwgronden en met domeingronden zo geruild kan worden dat alle partijen er op vooruit gaan.

Zijn werkgebied omvat heel Eemland; van Eemnes tot Amersfoort en van Soest tot Bunschoten-Spakenburg.

Toegevoegde waarde

Er zijn al heel wat partijen actief in Eemland. Wat voegt de gebiedsmakelaar dan eigenlijk nog toe? Juist tussen al deze partijen is de gebiedsmakelaar een duidelijk aanspreekpunt met een onafhankelijke positie. Hij is aangesteld door projectbureau SVGV. Dit projectbureau is een gezamenlijk initiatief van alle gemeenten, waterschap, landbouw, recreatie en natuurorganisaties. Deze partijen werken, samen met de provincies Utrecht en Gelderland, aan de vernieuwing van het landelijk gebied in de Gelderse Vallei en Eemland. De gebiedsmakelaar kan vanuit deze samenwerking slagvaardig, gestructureerd en gecoördineerd werken. Hij weet wat waar speelt en kan de juiste contacten leggen. De inzet van de gebiedsmakelaar is vrijblijvend en kosteloos.

Meer weten

Wilt u weten wat de gebiedsmakelaar voor u kan betekenen? Neem dan vrijblijvend contact met hem op. Ad Schoutens is bereikbaar via email a.schoutens@svgv.nl of mobiel via 06 – 119 272 83. Hij staat u graag te woord. Via projectbureau SVGV kunt u bovendien een informatieve brochure opvragen over het werk en het werkgebied van de gebiedsmakelaar: via email secretariaat@svgv.nl of tel. (033) 277 63 90.

GROENFINANCIERING

Deelnemers aan natuurbeheer met de SNL regeling kunnen groenfinanciering via de bank krijgen. De ANV geeft aan welke bijdrage in het weidevogelplan zit en voor de overige pakketten doet de deelnemer dat zelf. De voorwaarde is wel dat er voor minimaal zes jaar wordt deelgenomen. Voor het weidevogelplan is dat niet verzekerd. (zie de voorzitter aan het woord over bezuinigen). Het is de moeite waard als ondernemer de groenfinanciering voor het bedrijf te benutten. Uitgebreide informatie staan op de website van het LNV loket. Het is mogelijk deel te nemen een half jaar nadat u de beschikking thuis heeft gekregen. Veel deelnemers aan de SNL hebben van DR

een brief gehad waarin het één en ander is aangekondigd. Mijn advies is, lees alle info goed door en maak gebruik van groenfinanciering wanneer u aan de voorwaarden kunt voldoen.

Formulieren voor de aanvraag van groenfinanciering zijn te downloaden of aan te vragen bij de gebiedscoördinator. Hij zal alleen de huidige deelname kunnen bevestigen. Wat er de komende jaren gaat gebeuren weet niemand. En in hoeverre dit gevolgen heeft voor de groenfinanciering is onduidelijk. Maak daarom goede afspraken met uw bank.

Wamelt Swart

AGRARISCH NATUUR BEHEER IN 2009-'10

2009: het laatste jaar voor PSAN

Weidevogelbeheer

Tabel 1 geeft een overzicht van de pakketten voor weidevogelbeheer zoals die waren beschikt in het jaar 2009. De omvang wijkt niet veel af van die in voorgaande jaren. Nieuwe contracten zijn in dit laatste jaar van de SAN-contractperiode niet meer gemaakt. De verschillen ten opzichte van 2008 zijn het gevolg van ambtelijke correcties. Als gevolg van enkele overdrachten waren er wel enkele nieuwe deelnemers.

Omschrijving	Pakket	Oppervlak 2009 (ha)
Nestbescherming	1901/1902	2086,38
Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april-23 mei	1903	54,99
Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april-1 juni	1904	107,92
Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april-8 juni	1905	76,23
Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april-15 juni	1906	88,74
Weidevogelgrasland met rustperiode 1 april-22 juni	1907	95,52
Weidevogelgrasland met rustperiode 8 mei-22 juni	1909	9,47
Plasdras	1912	1
Totaal		2520,25
Vluchtheuvels (toeslag)	1910	11,50

Tabel 1 - Overzicht van de beheersvormen voor weidevogels

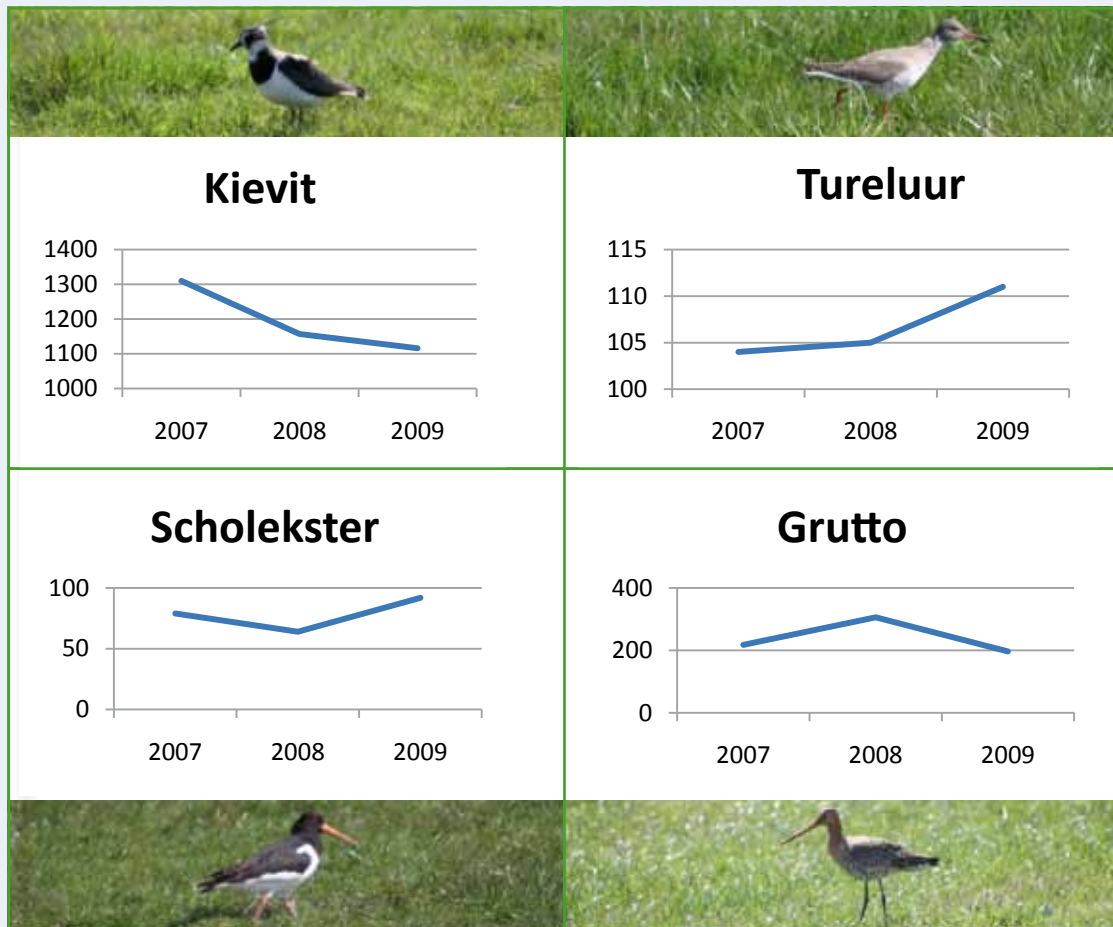
In alle percelen met nestbescherming werden de nesten gezocht en beschermd. Ook in 2009 werden de resultaten verkregen van twaalf weidevogelsoorten. Het gaat om dezelfde soorten die ook in voorgaande jaren werden gemeld (zie Tabel 2). Van de beloonbare soorten Visdief, Tafeleend, Gele Kwikstaart, Kleine Plevier, Watersnip, Kemphaan en Zwarte Stern werden geen nesten gevonden. Van deze soorten maken Gele Kwikstaart en Watersnip wel een kans in Eemland, evenals de Kemphaan, maar deze soorten zijn hier al vele jaren zeer sterk afgenomen en broeden op agrarische percelen liggen niet meer voor de hand.

Jaar	2007	2008	2009	Gemiddeld
Kievit	1310	1157	1116	1194,3
Scholekster	79	64	92	78,3
Krakeend	2	1	1	1,3
Kuifeend	4	3	2	3,0
Graspieper	1	3	1	1,7
Bontbekplevier	14	12	7	11,0
Grutto	218	306	197	240,3
Tureluur	104	105	111	106,7
Kluut	17	16	2	11,7
Slobeend	12	6	12	10,0
Veldleeuwerik	1	2	2	1,7
Zomertaling	2	3	2	2,3

Tabel 2- Overzicht van beschermde weidevogelnesten in 2009.

Een aantal van de soorten in de tabel komen niet in grote aantallen voor en vaak zijn de nestvondsten min of meer toevalstreffers. Van vier soorten die goed kunnen worden opgezocht en beschermd zijn grafieken gemaakt van het verloop van de afgelopen drie jaar. De Kievit gaat al jaren in aantal achteruit. Ook in 2009 gaat die trend door. De Scholekster varieert van jaar tot jaar wat. De Grutto had in 2008 een heel goed jaar, maar er waren in 2009 toch weer minder nesten. Vergeleken met andere gebieden in het land kunnen we nog steeds tevreden zijn over de resultaten van belangrijke kritische soorten als Grutto en Tureluur.

Bonte Weiderand

Het PSAN-pakket 'Bonte Weiderand' is in 2009 op 37,65 ha uitgevoerd. Het verschil met 2008 is heel klein (0,63 ha) en is veroorzaakt door ambtelijke correcties.

Het beheer wordt uitgevoerd langs de slootkanten over een totale lengte van circa 376 km. Zoals elk jaar zijn ook in 2009 weer meetvakken uitgezet op beheereenheden met dit pakket. Voor het laatst want bij de nieuwe regeling in 2010 is deze controle niet meer mogelijk. Tabel 3 geeft een overzicht van de gevonden soorten en van het aantal soorten dat werd aangetroffen in de meetvakken die zijn uitgezet door de beheerders.

Aantal gevonden planten	Aantal gevonden soorten	Jaar
808	196	2004
794	225	2005
860	252	2006
844	255	2007
856	282	2008
864	227	2009
5026	1437	Totaal

Tabel 3 - Overzicht van aantallen gevonden planten en het aantal soorten in de meetvakken in de periode 2004-'09.

De lijst van gevonden plantensoorten leverde in dit laatste jaar geen verrassingen meer op. In de meeste meetvakken werden de verwachte soorten wel weer aangetroffen.

SNL in 2010

In 2010 is het agrarisch natuurbeheer in Eemland, net als overal elders in Nederland, uitgevoerd met ondersteuning van het nieuwe Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL). In 2010 hebben in Eemland 131 bedrijven deelgenomen aan weidevogelbeheer in het kader van SNL. Afspraken voor weidevogelbeheer moeten gemaakt met het Gebiedscoördinatieteam Eemland, omdat de pakketten voor dit beheer alleen kunnen worden aangevraagd via het Collectief Beheerplan Eemland. De provincie Utrecht heeft in haar Natuurbeheerplan de begrenzing daarvoor aangegeven.

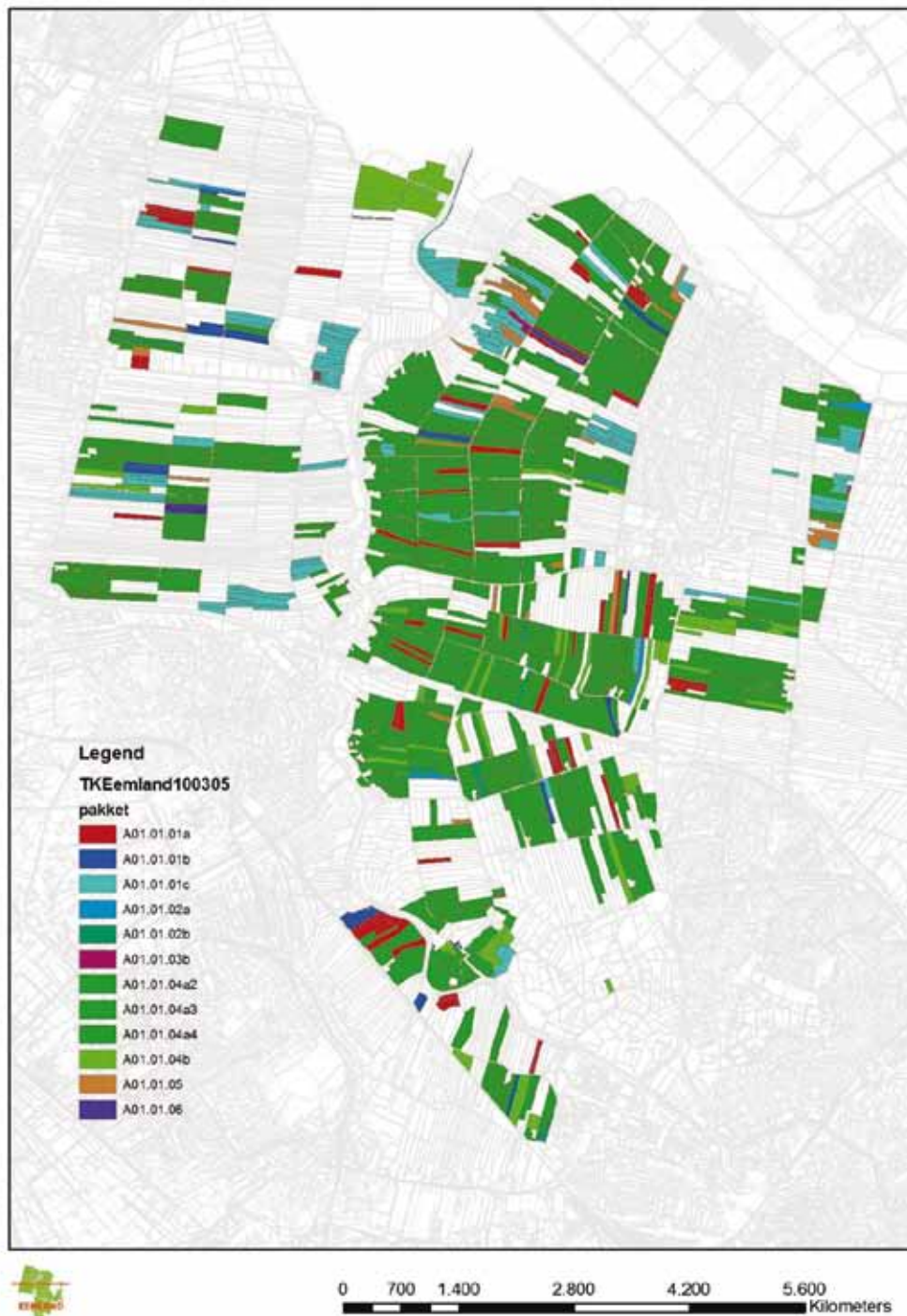
Pakket	Omschrijving	Oppervlak (ha)
A01.01.01a	Rustperiode 1-4 tot 1-6	141,1
A01.01.01b	Rustperiode 1-4 tot 8-6	54,1
A01.01.01c	Rustperiode 1-4 tot 15-6	251,3
A01.01.02a	Rustperiode 1-5 tot 15-6	13,9
A01.01.02b	Rustperiode 8-5 tot 22-6	19,6
A01.01.03b	Inundatie 15-2 tot 15-5	4,0
A01.01.04a2	Legselbeheer grasland 50 bp/100ha	103,6
A01.01.04a3	Legselbeheer grasland 75 bp/100ha	1072,9
A01.01.04a4	Legselbeheer grasland 100 bp/100ha	710,0
A01.01.04b	Legselbeheer bouwland	172,4
A01.01.05	Kruidenrijk weidevogelgrasland	52,2
A01.01.06	Extensief beweid weidevogelgrasland	6,0
De Geerenstreek (in 2010 nog PSAN)		216,0

Tabel 4 - Overzicht van weidevogelbeheerpakketten SNL in 2010.

Tabel 4 geeft een overzicht van de beheerpakketten in 2010. In de Zuidpolder te Veld te Eemnes hadden in 2010 een aantal bedrijven nog contracten voor de oude Provinciale Subsidierегeling Agrarisch Natuurbeheer (PSAN). Deze bedrijven hadden voornamelijk nestbeschermingspakketten afgesloten. Om het plan te laten voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen, is het noodzakelijk dat er voldoende zwaar beheer is als aanvulling op de pakketten met legselbeloning. In 2010 is er gemiddeld over het hele gebied gerekend voldoende zwaar beheer uitgevoerd.

SNL Beheer 2010

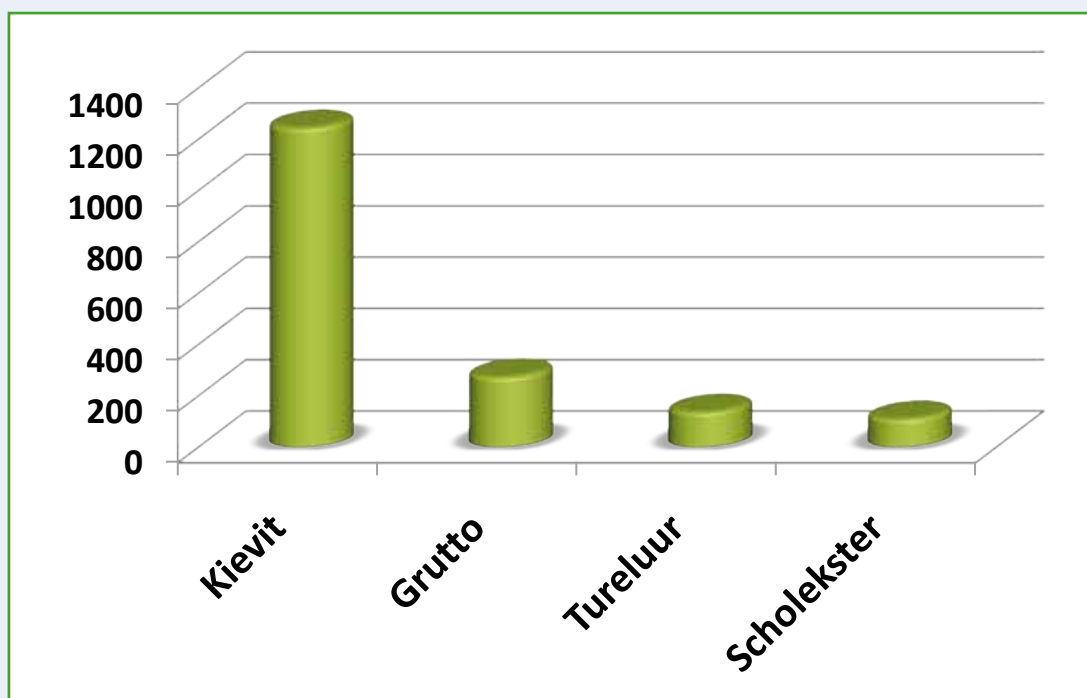
Figuur 1 - Overzicht van het SNL-beheer in 2010.

Een overzicht van het beheerde gebied in 2010 is te zien in Figuur 1. Het grootste oppervlak is voor Legselbeheer op gras. Dit is in groen aangegeven. Bij de lichtgroene delen gaat het om Legselbeheer op bouwland. De overige kleuren hebben betrekking op de pakketten met zwaarder beheer.

Soort	Aantal nesten totaal	Aantal nesten op legselbeheer
Kievit	1245	908
Grutto	275	204
Tureluur	138	90
Scholekster	111	81
Bontbekplevier	12	6
Slobeend	6	3
Kuifeend	4	4
Graspieper	3	2
Gele Kwikstaart	3	0
Kluut	2	0
Veldleeuwerik	2	2
Zomertaling	1	1
Visdief	0	0
Krakeend	0	0
Tafeleend	0	0
Kleine Plevier	0	0
Zwarte Stern	0	0
Watersnip	0	0
Kemphaan	0	0

Tabel 5 - Beschermde nesten totaal in Eemland en op legselbeheereenheden.

Tabel 5 geeft een overzicht van de nestvondsten in 2010. De nesten op beheereenheden met legselbeheer zijn redelijk volledig, omdat op deze eenheden zoeken en beschermen van nesten een verplichting is. De aantallen nesten op overige SNL-beheereenheden zijn of op percelen zonder SNL-beheer zijn niet volledig, omdat er daar geen vlakdekkend onderzoek is uitgevoerd.

Figuur 2- Vergelijking van de aantallen nesten van Kievit, Scholekster, Grutto en Tureluur in 2010.

GRAAG EVEN UW AANDACHT VOOR HET VOLGENDE

Deze nieuwsbrief wordt ook verstuurd naar de SNL deelnemers die geen lid zijn van de vereniging. De vereniging is door de provincie Utrecht aangesteld als gebiedscoördinator in het kader van de SNL regeling voor weidevogels. Zij heeft dus ook een verantwoording richting SNL deelnemers in het Eemland die geen lid zijn van de vereniging. Uit kosten overweging heeft het bestuur besloten dat deze nieuwsbrief gelijk het jaarverslag van 2010 is.

Het bestuur

Landschapsfonds Eem en Vallei

www.leev.nl

Zoekt u nog financiering voor een goed idee dat ten goede komt aan een mooi, toegankelijk en duurzaam platteland?

kijk op de website www.leev.nl voor de voorwaarden of bel met 033-4800883

Colofon

Nieuwsbrief van de agrarische natuurvereniging Ark en Eemland

U kunt kopij sturen naar:

ANV Ark & Eemland, Redactie Nieuwsbrief
Postbus 512
3750 GM Bunschoten-Spakenburg
e-mail: info@arkeneemland.nl

Vormgeving:

Graphic Sound, Nijkerk
www.graphicsound.nl

Aan dit nummer werkten mee:

Warmelt Swart
Rob Kole
Bart Pijnenburg
Gert-Jan Elbers

Bestuur

Warmelt Swart (voorzitter)
Kees van Valkengoed (vice voorzitter)
Steven Nagel (penningmeester)
Job Mendels (adviseur)
Peter Nagel (lid)
Bart Pijnenburg (lid)

Projectleider SNL

Rob Kole
033-2999408
06 13716667

Projectcoördinator

Gert-Jan Elbers
033- 2462279
06 53232415
e-mail: gj.elbers@upcmail.nl